

Maritieme sector pleit voor realistische transitie van fossiel naar duurzaam

In de Kamerbrief 'Internationaal financieren in perspectief: kansen pakken, resultaten boeken' gaat minister Kaag in op het internationaal financieringsinstrumentarium voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De minister geeft aan dit instrumentarium te vergroenen, 'vanuit de ambitie van het kabinet om de ontwikkeling van duurzame energie te stimuleren en het gebruik van fossiele brandstoffen geleidelijk af te bouwen, in lijn met de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs en de SDG-agenda'. De maritieme sector onderschrijft de ambitie van het kabinet, de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs en de SDG-agenda, maar vraagt tegelijkertijd om een realistische transitiefase om deze doelen te bereiken.

Minister Kaag is voornemens om binnen multilaterale banken in te zetten op uitfasering van financiering van fossiele brandstoffenprojecten. Daarnaast wil het kabinet publieke financiële steun aan de exploratie en ontwikkeling van nieuwe voorraden olie en gas in het buitenland uitfaseren. Hierbij gaat het om uitfasering per 2020 van verschillende overheidsregelingen, waar het bedrijfsleven gebruik van kan maken.

Sector wil duurzame internationale aanpak

De maritieme sector onderschrijft, zoals aangegeven, volledig de ambitie van het kabinet om de ontwikkeling van duurzame energie te stimuleren en het gebruik van fossiele brandstoffen geleidelijk af te bouwen. Echter, uitfasering vanaf 2020 is niet geleidelijk of realistisch. De sector pleit dan ook voor een duurzame internationale aanpak, waarbij tegelijkertijd oog is voor vergroening én het economische belang van de Nederlandse maritieme industrie. Hierbij is het van groot belang om met een aantal factoren rekening te houden: de groeiende vraag naar energie, het internationale gelijke speelveld, de kennispositie van Nederland en de *Sustainable Development Goals*.

Groeiende vraag naar energie

Na jaren van crisis en bezuinigingen vanwege de lage olieprijs, wordt er weer gezocht naar nieuwe olie- en gasvoorraden. Dit wordt veroorzaakt door een wereldwijd groeiende vraag naar energie, waarbij ook de vraag naar olie en gas toeneemt. De verwachting van het Internationaal Energie Agentschap (IEA) is dat de toename tot 2040 aanhoudt. Om aan deze vraag te voldoen, zijn investeringen in nieuwe olievelden en gasputten noodzakelijk. In Het Financieele Dagblad van woensdag 15 mei ('Groeiende vraag naar energie leidt tot hausse aan proefboringen olie en gas') wordt gesteld dat een snelle groei van duurzame energie fossiele investeringen niet overbodig maakt. In het gunstigste geval komt het aandeel duurzame energie op 30% in 2040. De overige 70% moet op een andere manier worden opgewekt. De Nederlandse offshore- en maritieme sector, die wereldwijd opereren, zien daarom goede mogelijkheden om, na een aantal zeer moeilijke jaren, de weg naar boven weer in te slaan. Het ligt immers niet in de lijn der verwachting dat de vraag naar energie afneemt. Dat maakt het onmogelijk om van de ene op de andere dag van fossiel af te stappen.

Europees én wereldwijd gelijk speelveld

In andere landen waarin de olie- en gasindustrie een grote economische rol speelt, wordt de sector stevig ondersteund. Een voorbeeld hiervan is de Engelse Oil & Gas Authority (die direct rapporteert aan The Secretary of State for Business, Energy and Industrial Strategy), dat de Britse industrie reguleert, beïnvloedt en promoot. Bovendien wordt geprobeerd om investeringen in deze industrie aan te trekken. Ook de Noorse overheid voert actief exploratie-beleid, waarbij het Ministry of Petroleum and Energy bedrijven onder andere uitnodigt om vergunningen aan te vragen. Daarnaast ondersteunt bijvoorbeeld China haar olie- en gasindustrie volop. Doordat concurrerende landen door hun overheden worden ondersteund, terwijl in Nederland de ondersteuning wordt stopgezet, dreigt

internationaal een ongelijk speelveld te ontstaan. Bovendien kan de Nederlandse overheid het de Nederlandse bedrijven wel zeer moeilijk maken, maar daardoor blijven de fossiele brandstoffen niet in de grond zitten. Andere landen zullen deze rol namelijk graag overnemen. Het is maar de vraag of deze andere landen in staat zijn om op een net zo schone manier olie en gas te winnen als Nederlandse bedrijven, en of maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en de *Sustainable Development Goals (SDG's)* bij hen net zo'n grote rol spelen.

Kennispositie Nederland

De Nederlandse bedrijven in de offshore, die toeleveranciers zijn van olie- en gasmaatschappijen, behoren momenteel nog tot de top-5 van de wereld. De goede positie van deze bedrijven heeft een positieve invloed op de Nederlandse scheepsbouw, maritieme toeleveranciers en maritieme en offshore dienstverleners. Deze sectoren hebben in de loop der jaren een enorm veel kennis opgebouwd ten opzichte van concurrerende landen. Het zou niet alleen economisch gezien, deze exporterende industrieën voegen veel waarde toe en zijn goed voor de Nederlandse welvaart, doodzonde zijn om deze kennis verloren te laten gaan, maar ook op het gebied van hernieuwbare energie is deze kennis zeer waardevol. Immers, de Nederlandse offshore is bij uitstek in staat gebleken om windmolenparken op zee aan te leggen of bestaande installaties te hergebruiken voor opslag van waterstof of CO₂ in lege gasvelden.

Sustainable Development Goals

Met de enorme kennis en ervaring die de Nederlandse offshore-sector heeft opgebouwd, is deze zeer geschikt om bij te dragen aan een aantal *Sustainable Development Goals (SDG's)*. Zo kan toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen (SDG 7) mogelijk worden gemaakt, wordt gewerkt aan een veerkrachtige infrastructuur en worden innovaties gestimuleerd (onderdeel van SDG 9), en wordt actie ondernomen om klimaatveranderingen en de impact hiervan aan te pakken (SDG 13).

Duurzame internationale aanpak olie en gas én offshore renewables

De maritieme sector steunt van harte de lijn van het kabinet om het internationaal financieringsinstrumentarium voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking te vergroenen, maar vraagt in dit kader om een duurzame internationale aanpak. Deze aanpak voor de olie- en gasindustrie moet onder andere het volgende bevatten:

- Een realistische transitiefase tot 2050, waarin de sector kan voorzien in de groeiende vraag naar energie, maar tegelijkertijd investeert in hernieuwbare energie (zoals windenergie en waterstof), waardoor het aandeel fossiele energie kan afnemen. Deze transitiefase moet in lijn zijn met enkele hoofdconclusies van het rapport *Naar een schone economie in 2050: routes verkend* (Planbureau voor de Leefomgeving, 2011):
  - o CO₂-afvang bij grote industriële installaties en centrales is van groot belang.
  - o Elektriciteitsproductie uit windmolens is potentieel groot.
  - o Innovatiebeleid nu is noodzakelijk voor een schone economie in 2050.
- Er moet oog zijn voor het internationale gelijke speelveld en het economische belang van de offshore-industrie en achterliggende sectoren.
- De Nederlandse offshore- en maritieme sector moet in staat worden gesteld om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen en bij te dragen aan de *Sustainable Development Goals (SDG's)*.
- Niet alle fossiele brandstoffen zijn hetzelfde. Zo is LNG significant schoner dan andere fossiele brandstoffen én nu beschikbaar voor de zeevaart. Schepen op LNG zijn beduidend schoner, maar de toepasbaarheid van LNG moet dan wel worden gefaciliteerd.

De Nederlandse offshore- en maritieme sector in cijfers

De Nederlandse offshore-sector zorgde in 2017 voor ruim 26.000 directe banen en de toegevoegde waarde van deze industrie was meer dan € 2.5 miljard. De directe en indirecte productiewaarde van de maritieme sector als geheel was in 2017 bijna € 55 miljard (circa 3.1% van het BBP). In totaal bood de sector in 2017 aan 258.722 mensen werk (2.85% van de werkgelegenheid in Nederland). (bron: Maritieme Monitor 2018)